

Dân trí... không tở trên trờ i rờ i xuờ ng !

Tác Giả: Đoàn Khỏ c Xuyên
Thứ Ba, 13 Tháng 3 Năm 2012 17:00

Dân trí không tở trên trờ i rờ i xuờ ng. Dân trí mỏ t nỏ c là kỏ t quỏ cỏ a mỏ t quá trình hun đức, bở i đở p lâu dài thông qua ít nhỏ t ba con đở ng:

giáo đỏ c; sỏ thi hành luật pháp nghiêm minh, nhỏ t quán; và sỏ tở kiỏ m soát, tở đở u chỏ nh cỏ a xã hỏ i dân sỏ .ỏ ta, cỏ ba con đở ng này đở u có vỏ n đở , đở u khiỏ m khuyỏ t không nhiỏ u thì ít.

Ngỏ tở , đèn đỏ , giỏ tan tở m, xe kỏ t cỏ ng. Mỏ y thanh niên đi xe gỏ n máy cùng chiỏ u vỏ i bỏ n, chỏ y sau, thay vì đỏ ng lỏ iỏ ngỏ tở cho xe tở đỏ ng giao cỏ t quỏ o qua, đỏ i đèn xanh rỏ i đi tiỏ p thì lỏ i lỏ n trái đỏ ng lên cho sát ngỏ tở làm xe bên kia không quỏ o qua đỏ c. Thỏ là kỏ t lỏ i thêm kỏ t.

Hỏ n không ít lỏ n bỏ n đã gỏ p tình cỏ nh đó và buỏ t miỏ ng: Dân trí gì mà thỏ p kém! Đi trên đỏ ng, không ít lỏ n bỏ n chỏ ng kiỏ n ngỏ iỏ ta vỏ t xác chuỏ t chỏ t ra đỏ ng hoỏ c quét tỏ p rác, đỏ đỏ ăn đỏ thỏ a xuờ ng miỏ ng hỏ ga, làm cỏ ng có thỏ bỏ nghỏ t. Bỏ n lỏ m bỏ m: Dân trí ở đỏ nhỏ ? Đi mua vé tàu xe, bỏ n đàng xỏ p hàng chỏ tỏ i lỏ t mình, bỏ ng mỏ y cỏ tở đỏ sỏ n tỏ i, chen lên đỏ u, giành quyỏ n mua vé cỏ a mỏ y ngỏ iỏ sỏ p đỏ n lỏ tỏ hàng đỏ u. Có ngỏ iỏ phỏ n đỏ i; có ngỏ iỏ , nhò vỏ bỏ m trỏ n cỏ a mỏ y cỏ , không dám hé môi. Bỏ n lỏ i lỏ m bỏ m, bỏ c tở c: Đứng là dân trí thỏ p kém!

(Mỏ i xem video này: <http://ma-tvideo.france2.fr/video/iLyROoaft6es.html> đỏ hiỏ u ngỏ iỏ nỏ c ngoài nhìn trỏ tỏ giao thông nỏ c ta ra sao)

Có thỏ kỏ ra vô sỏ trỏ ng hỏ p nhỏ vỏ y. Và bỏ n nghĩ không sai: Dân trí cỏ a không ít ngỏ iỏ Viỏ t mình kém thỏ t. Ngỏ iỏ Viỏ t mình bậy giỏ đi ra nỏ c ngoài du lỏ ch hay làm ăn cũng nhiỏ u hỏ n đỏ u có thỏ thỏ yỏ nhiỏ u chỏ ngỏ iỏ ta tở đỏ ng xỏ p hàng, không ai đỏ n sau mà tở tiỏ n chen lên trỏ c nỏ u không muỏ n bỏ nhìn nhỏ con quỏ iỏ t; đỏ n ngỏ tở đỏ ng gỏ p đèn đỏ , dù đỏ ng giao cỏ t chỏ ng có chiỏ c xe nào chỏ y và tuyỏ t nhiên chỏ ng thỏ y bóng dáng mỏ t anh cỏ nh sát, ngỏ iỏ lái xe cũng tở đỏ ng đỏ ng xe chỏ đèn xanh; thỏ m chí vào nhà hàng ngỏ iỏ ta cũng phỏ i chỏ

Dân trí... không tở trên trỏ i rỏ i xuở ng !

Tác Giả: Đoàn Khỏ c Xuyên

Thứ Ba, 13 Tháng 3 Năm 2012 17:00

---

ngỏ i phỏ c vỏ chỏ đỏ nh bàn tùy theo sỏ ngỏ i đi vỏ i bỏ n nhiỏ u hay ít chỏ không phỏ i thích sỏ vào bàn nào là sỏ vào, mỏ t mình chỉỏ m cỏ mỏ t cái bàn dành cho 5-6 ngỏ i. Và trong môi trỏ ng đó dỏ ng nhỏ đỏ sỏ ngỏ i Viỏ t mình đi nỏ c ngoài cũng tỏ ra lỏ ch sỏ hỏ n, biỏ t tuân thỏ các quyỏ c xã hỏ i hỏ n.

Thỏ nhỏ ngỏ trong nỏ c lỏ i khác. Sỏ ng trong mỏ t môi trỏ ng mà chỏ ng ai thỏm đỏ m xỏ a gì đỏ n cái chung, chỏ ng ai thỏm nhỏ ng nhỏ n ai, chỏ ng ai buỏ n tuân thỏ các quyỏ c xã hỏ i, ngỏ i ta nhỏ bỏ cuỏ n phỏng đi. Và giỏ nhỏ bỏ n muỏ n sỏ ng đúng theo đỏ u bỏ n nghĩ, muỏ n tuân thỏ pháp luỏ t và nhỏ ng quyỏ c xã hỏ i tỏ t đỏ p, hỏy chuỏ n bỏ tinh thỏ n đỏ đón nhỏ n cái nhìn cỏ a đỏ sỏ còn lỏ i coi bỏ n nhỏ mỏ t kỏ dỏ hỏ i. Đó là mỏ t thỏ c tỏ chúng ta đỏ ng chỏ m hàng ngày khi đi ra đỏ ng, khi vào tiỏ m ỏn, khi xỏ p hàng mua vé hoỏ c làm giỏ y tỏ ...

Dỏ a trên thỏ c tỏ đó, trong không ít phát biỏ u cỏ a các quan chỏ c, trong rỏ t nhiỏ u bài báo, sau khi đỏ cỏ p đỏ n nhỏ ng hiỏ n tỏ ng kém văn minh cỏ a ngỏ i dân mình nhỏ hiỏ n tỏ ng chen lỏ n gây kỏ t xe, thỏ ng kỏ t luỏ n vỏ nguyên nhân cỏ a hiỏ n tỏ ng gỏ n lỏ n bỏ ng mỏ t cỏ m tỏ : kém dân trí. Ít ai chỏ u khó đỏ t tiỏ p vỏ n đỏ : Dân trí kém do đỏ u? Dân trí tỏ đỏ u ra? Dân trí không tỏ trên trỏ i rỏ i xuỏ ng. Dân trí mỏ t nỏ c là kỏ t quỏ cỏ a mỏ t quá trình hun đứ c, bỏ i đỏ p lâu dài thông qua ít nhỏ t ba con đỏ ng: giáo đỏ c; sỏ thi hành luỏ t pháp nghiêm minh, nhỏ t quán; và sỏ tỏ kiỏ m soát, tỏ đỏ u chỏ nh cỏ a xã hỏ i dân sỏ . ỏ ta, cỏ ba con đỏ ng này đỏ u có vỏ n đỏ , đỏ u khiỏ m khuyỏ t không nhiỏ u thì ít.

Nỏ n giáo đỏ c ỏ ta tỏ mỏ y chỏ c năm qua, ngoài viỏ c cung cỏ p kiỏ n thỏ c chuyên môn cho hỏ c sinh, chỏ tỏ p trung giáo đỏ c lý tỏ ng chính trỏ và đỏ o đỏ c cách mỏ ng vỏ n cỏ n thiỏ t trong giai đỏ n đỏ u tranh giành đỏ c lỏ p, mà ít chú ý giáo đỏ c đỏ o làm ngỏ i và tinh thỏ n công dân cỏ n thiỏ t cho viỏ c xây đỏ ng xã hỏ i trong thỏ i bình, nhỏ t là mỏ t xã hỏ i đỏ ng muỏ n vỏ n đỏ n chỏ là mỏ t xã hỏ i văn minh, hiỏ n đỏ i. Nhỏ ng đỏ c tính nhỏ lòng trung thỏ c, lỏ ng tâm chỏ c nghiỏ p, ý thỏ c tôn trỏ ng cỏ a công, tôn trỏ ng nhỏ ng quyỏ c cỏ a mỏ t xã hỏ i văn minh không đỏ c coi trỏ ng. Tỏ mỏ t xã hỏ i bao cỏ p thiỏ u thỏ n đỏ bỏ chuyỏ n qua nỏ n kinh tỏ thỏ trỏ ng còn đỏ m nét sỏ khai, nhiỏ u chuỏ n mỏ c và giá trỏ cũ đỏ vỏ trong khi nhỏ ng chuỏ n mỏ c và giá trỏ mỏ i phỏ hỏ p vỏ i giai đỏ n mỏ i, yêu cỏ u mỏ i lỏ i không đỏ c kỏ p thỏ i xây đỏ ng, con ngỏ i nhỏ sỏ ng trong thỏ i hoang sỏ , chỏ biỏ t làm sao thỏ a mỗ n nhu cỏ u cỏ a riêng mình, bỏ t chỏ p nó có ỏ nh hỏ ng gì đỏ n xã hỏ i, đỏ n cái chung hay không. Viỏ c giành đỏ ng, cỏ p đỏ ng nói lên rỏ t rõ đỏ u này, trong khi viỏ c thi công cỏ u đỏ ng kém chỏ t lỏ ng do rút ruỏ t công trình, làm đỏ i, làm ỏ u nói lên rỏ t rõ sỏ thiỏ u vỏ ng lỏ ng tâm chỏ c nghiỏ p và tính trung thỏ c cỏ a công dân trong mỏ t xã hỏ i văn minh.

Trong khi đó, viỏ c thi hành nghiêm minh luỏ t pháp, mỏ t yỏ u tỏ mang tính cỏ ng chỏ (đỏ i vỏ i thiỏ u sỏ công dân kém ý thỏ c) nhỏ ng có tác đỏ ng góp phỏ n hình thành dân trí, lỏ i cũng có vỏ n

Dân trí... không tụt trên trời i rớt xuống !

Tác Giả: Đoàn Kh&c Xuyên
Thứ Ba, 13 Tháng 3 Năm 2012 17:00

Đ. Luật pháp ta ch&a đ&m b&o cho ng& i ch&p hành luật nghiêm túc đ&c b&o v&, đ&c an toàn, nói chi đ&n đ&c t&ng th&ng; trong khi đó nh&ng ng& i vi phạm luật, lách luật nh&u khi ch&ng nh&ng không b& tr&ng ph&t mà còn thu đ&c l&i ích t& vi&c vi phạm ho&c lách luật đó. Tình tr&ng y, c&ng v&i tình tr&ng ăn h&i l& đ& cho m&t s& ng& i qua m&t luật pháp đã vô hi&u hóa m&i ý đ& ho&c n& l&c s& đ&ng luật pháp nh& m&t công c& nâng cao dân trí. T& đó đ&n đ&n tình tr&ng xem th&ng pháp luật tràn lan, rõ nh&t là trong lĩnh v&c giao thông.

Cu&i cùng, b& t&c cho hai con đ&ng nâng cao dân trí k& trên, nh&ng không kém ph&n quan tr&ng, là ho&t đ&ng c&a xã h&i dân s&. Đ&ng tr&ng nh&ng th&c m&i hay nh&ng nhu c&u m&i đ&t ra cho xã h&i, th&ng bao gi& t& trong c&ng đ&ng cũng xu&t hi&n nh&ng t&p h&p t& nguy&n c&a nh&ng công dân vì l&i ích chung c&a c&ng đ&ng mà đ&ng ra ph&n &ng tr&ng nh&ng th&c đó ho&c đ&ng nh&ng nhu c&u chung đó r&i b&ng chính ho&t đ&ng c&a h&, thuy&t ph&c, v&n đ&ng m&i công dân khác cùng làm theo. Nhà n&c dù m&nh đ&n đâu, luật pháp dù hoàn thi&n đ&n đâu cũng không th& gi&i quy&t đ&c m&i v&n đ& đ&t ra cho xã h&i. Xã h&i dân s&, v&i các t& ch&c, h&i đoàn đ& lo&i, ho&t đ&ng đ&c l&p v&i nhà n&c nh&ng l&i đóng vai trò b& tr& c&c k& h&u ích cho s& khi&m khuy&t c&a nhà n&c và luật pháp trong vi&c đ&m b&o s& v&n hành t&t đ&p c&a xã h&i. Tuy nhiên, & Vi&t Nam, v&i ch& đ& bao c&p (trong đó nhà n&c đ&c xem và đ&c trông đ&i là ng& i cung c&p t&t c&) kéo dài và v&i s& nghi k& ch&a ph&i đã h&t đ&i v&i t&t c& nh&ng gì không đ&c “đóng đ&u” nhà n&c, xã h&i dân s& đã b& teo tóp đi, sáng ki&n công dân không còn ch& đ&ng.

Trong b&i c&nh nh& v&y, tr&ng nh&ng v&n n&n nh& v&n n&n tr&t t& giao thông, khi nhà n&c t& ra b&t l&c, còn các h&i đoàn chính th&ng thì th& đ&ng vì b& hành chính hóa, giáo d&c thì không th&c s& s&n sinh ra đ&c nh&ng công dân tr&ng thành, có đ&y đ& ý th&c công dân... xã h&i dân s& cũng ch&ng đóng góp đ&c gì trong vi&c “nâng cao dân trí” vì t& lâu đã b& nghi k&, không đ&c khuy&n khích. L&y v& vi&c x&y ra g&n đây là v& em Nguy&n Th& Bình b& v& ch&ng ch& m&t quán ph& & ph&ng Nhân Chính, qu&n Thanh Xuân, Hà N&i hành h& nh& m&t nô l& trong su&t 13 năm làm thí đ&, ta th&y c& luật pháp, c& h& th&ng chính tr& t& t& ch&c Đ&ng, Đoàn Thanh niên, H&i Ph& n&, Đ&i Thi&u niên Ti&n phong đ&n công an ph&ng, c&nh sát khu v&c, t& dân ph&... đ&u đã ch&ng làm gì đ& b&o v& và gi&i c&u em Bình. H& còn không bi&t có v& vi&c nh& v&y thì em và nh&ng ng& i nh& em còn bi&t kêu vào đâu, trông đ&i vào đâu. Em Bình đã đ&c gi&i c&u ch& nh& vào lòng tr&c &n và can đ&m c&a m&t ng& i ph& n& đã 70 tu&i. N&u xã h&i dân s& phát tri&n, n&u có nhi&u nh&ng con ng& i t&t b&ng nh& bà Hà Th& Bình trong nh&ng t&p h&p công dân t& nguy&n vì xã h&i thì không ít tr&ng h&p t&ng t& tr&ng h&p em Bình có th& đ&c ngăn ch&n t& s&m. Nhi&u quy &c, t&p quán xã h&i t&t cũng có th& nh& nh&ng t&p h&p t& nguy&n đó mà hình thành.

Do v&y, mu&n dân trí đ&c nâng cao, ngoài vai trò c&a giáo d&c có kh& năng đ&ng nh&u c&u m&i c&a xã h&i, ngoài s& nghi&nh minh và không thiên v& c&a pháp luật, ph&i có ch& cho sáng ki&n công dân, có ch& cho trí tu& và năng l&c c&a dân đ&c t& do ho&t đ&ng. M&i khi than phi&n

Dân trí... không tở trên trỏ i rỏ i xuỏ ng !

Tác Giả: Đoàn Khỏ c Xuyên

Thứ Ba, 13 Tháng 3 Năm 2012 17:00

---

vỏ dân trí, xin hãy chỏ u khó suy nghĩ thêm mỏ t chút.